

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Fe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr

V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) prejema upravištvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 40.

V Ljubljani, v soboto 18. februvarija 1893.

Letnik XXI.

Sv. Očetu LEONU XIII.

19. februvarija 1893.

Kje cesar je, ki svet je vklenil v spone?

Kje zlati je njegov prestol?
Deželam z mečem pisal je zakone,
Gospod narodom krut, ohol.
Mogotcev dvori kje visoki,
Kje kipi so, kje slavoloki?

Ogromne razvaline so gledišča,
Kjer tekla je v potokih kri.
Porušena malikom so svetišča:
Stebróv ni — žrtvenikov ní.
Izginila je Rimu slava,
Ko solnce, ki za goro splava.

Ne, ne, saj slava Rimu ni vtonila,
Paganski le je Rim končan,
A vstal je nov; krščanstva luč rodila,
Mu lepši in jasnejši dan.
Rim novi, tisučkrat pozdravljen,
Prestol je Petrov v tebi stavljen!

Kot boljši Romul vzdignil te je srečno
Iz razvalín nebes ključar;
Krščanski, sveti Rim slovel boš večno,
In svet bo na te zrl vsikdar,
Oj mesto, ki si posvečeno,
V Prvakov krvi prerojeno!

V Leonu Peter živ nebes ključar je,
Leon nad cerkvijo budí;
Prestol Njegov mogočna roka varje,
Ne zruši ga vihar strastí,
Zaman peklenški so navali,
Ker zidan je na živi skali.

Divjá nevihta ljutega viharja,
V čoln Petrov bije moč vetróv:
Pogum Leona, modrega krmarja,
Pogubnih brani ga valov.
Da ne opeša moč človeška,
Podpera milost Ga nebeška.

O Leon, zvezde žar na nebu jasni,
Ki ljudstvom kažeš pravo pot
Tje, kjer nas v domovini novi, krasni
Ovenčal s slavo bo Gospod,
Pastir naš dobri, ljudstvom oče,
Sinovi ljubijo Te vroče!

Zató se radosti nam srce taja,
Ko častni god praznuje svet,
Ko Papež slavni jubilej obhaja,
Da let minulo petdeset,
Kar mitra venča škofu glavo.
Gorečemu za Božjo slavo.

Pa z radostjo je združena grenkoba,
Srcé navdaja nam britkost:
Sovragov cerkve mnoga je hudoba,
Kje Papeževa je prostost!
Kedaj pač cerkvi v borbi vroči
Miru, svobode dan napoči?

Pa ta spomín naj, bratje, nas ne žali,
Ko nam prisvetil častni dan,
Ko v slavospvih svet Leona hvali,
In venec plete mu krasan;
Ko Papežu v ljubezni vdani
Iskreno molijo kristjani:

Ohrani dolgo Papeža Leona
Pastirjev večni nam Pastir;
Naj mnogo let Ga venča trojna krona,
Da včaka cerkvi v zmagi mir.
In nad zvezdé v nebes veselje
Naj čedo ljubljeno pripelje!

J. B.

Čestitka Leonu XIII.

Katoliki celega sveta poklanjajo se Leonu XIII. ob slovesni priliki njegove škofovske petdesetletnice; katoličanom se pridružujejo tudi drugoverci ter nehoté s tem spričujejo, da je katoliška cerkev jedino prava božja cerkev.

Tem neštetim milijonom častilcev pridružujemo se tudi katoliški Slovenci, vsikdar zvesto udani stolici sv. Petra in namestniku Kristusovemu na zemlji.

Kakor smo namreč že poročali, izročil je „Izvršujoči odsek osrednjega slovenskega odbora“ po svojem načelniku prevzvišenemu knezoškofu ljubljanskemu od vseh članov podpisano adresu z dne 6. t. m., katero objavimo v nastopnem v izvirniku in slovenskem prevodu. Adresa slôve:

„Beatissime Pater!

Doctrinis „luminis de coelo“ illuminati eiusque benedictione suffulti, Sloveni, ducibus episcopis suis, anno praeterlapso in civitate Labacensi primum celebrarunt Catholicorum congressum. Quodsi in hoc congressu variae decretae sunt resolutiones, rei catholicae, uti sperare licet, summopere proficuae, eius rei Tibi, Beatissime Pater! debitores sumus, quippe qui sapientissimis encyclicis Tuis non desistis, indicare, tueri, omnibusque modis promovere, quae Catholicis prodesse possint sive ad vitam christianam recte et ex praecepto instituendam, sive ad reipublicae salutem stabiliendam sartam tectamque servandam.

Hinc est, quod viri ex iis delecti, quibus cura imposta est, praeparandi suo tempore alium Slovenorum congressum, faustissimam episcopalis jubilaei Tui nacti occasionem, ad Sanctitatem Tuam accedunt, simul et gratias acturi pro paterna, qua nationes omnes complecteris, cura tantaque erga primum congressum nostrum benevolentia Tua, et filialis reverentiae et amoris vota deprompturi pro omnigena Sanctitatis Tuae salute, ut, hauriens ex lumine indeficiente de coelo, diu adhuc sanus salvus valeas ad regendam sanctam ecclesiam, illustrandamque splendoribus sapientiae coelestis Urbem et Orbem.

Quos dum Tibi exprimunt animorum sensus, ad pedes Sanctitatis Tuae provoluti et sibi et conationalibus suis paternam Tuam efflagitant benedictionem

Delegatorum ad praeparandum II. Slovenorum Congressum Catholicum mandata exsequentes humillimi, devotissimi et obedientissimi filii Tui: . . .

Sveti Oče!

Razsvitljeni z nauki „luči z neba“ in podprti z njenim blagoslovom, obhajali so Slovenci preteklo leto pod vodstvom svojih škofov v ljubljanskem mestu prvi katoliški shod. Ako so se na tem shodu sklenile razne resolucije, katoliški stvari, kakor je upati, velekorišne, dolžni smo za to hvalo Tebi, Sveti Oče! ki v svojih premodrih okrožnicah ne nehaš kazati, braniti in na vse načine pospeševati,

kar more koristiti katoličanom bodi si v to, da prav in po zapovedih svete vere vpravljajo svoje krščansko življenje, bodi si, da utrdijo in ohranijo blagor držav.

Od tod prihaja, da možje, izbrani iz-med tistih, katerim je bila naložena skrb, pripraviti o svojem času drugi slovenski katoliški shod, poslužujoč se prevesele prilike Tvojega škofovskega jubileja, stopajo k Tvoji Svetosti, ob enem se Ti zahvaljujoči za očetovsko skrb, s katero objemaš vse narode, in za toliko blagohotnost, katero si naklonil našemu prvemu shodu, ter izrazujoč Ti voščila sinovskega spoštovanja in ljubezni za vsestransko blaginjo Tvoje svetosti, da bi, zajemajoč iz neminljive nebeške luči še dolgo zdrav in čvrst mogočno vladal sveto cerkev ter razsvitljeval z žarom božje modrosti rimsko mesto in celi svet.

Izrazujoč ti srčna čutila, prosijo, kleče pred prestolom Tvoje Svetosti, za-se in svoje sorojake Tvojega očetovskega blagoslova preponižni, preudani in prepokorni Tvoji sinovi: . . .

Sledé podpisi članov „Izvršujočega odseka“.

Naše šole.

Govor državnega poslanca Robiča v drž. zboru dne 7. februvarija 1893.

IV.

Naposled so pa še učitelji, ki nalašč pri slovenščini rabijo hrvatske izraze, da se potem morejo na to sklicevati, da je prebivalstvo ne razume. Kadar se bode rabila čista slovenščina, razumelo jo bode gotovo prebivalstvo, pa tudi otroci. (Poslanec Šuklje: Sploh!)

Prav zadnji čas so se nekatere šole, v katere hodijo samo slovenski otroci, razdelile v takoiimenovane dvojezične in slovenske.

Da bi namen šolskih oblastev na Koroškem, ponemčevati na vse mogoče načine in delati, kolikor je mogoče, velike zapreke snovanju slovenskih šol (Poslanec Šuklje: Tako je!), ne bil tako jasen, bi ne mogli pojmiti, kako da deželni šolski svet tako postopa. To očitno nasprotuje § 8. deželnega zakona za Koroško o uredbi in vzdržavanju šol.

§ 8. pravi (čita): „Pomnožitev ljudskih šol se ne sme nikdar dovoliti v škodo primerni uredbi in dobrim vspehom.“

Pa to se je vendar na nekaterih šolah zgodilo in se utegne še na drugih izvesti. Tako v Kotmari vasi, Žabnicah, Globasnici in Smihelu. V te šole hodijo po uradnem šematizmu samo slovenski otroci, niti jednega nemškega ni mej njimi. In vendar so se razdelile v slovensko in dvojezično. (Poslanec Šuklje: To je naravnost nezakonito!) Sevêda, s tako delitvijo ni nikdo zadovoljen in bi prebivalstvo že rajše videlo prejšnje razmere.

Da me kdo napak ne razume, odločno naglašam, da ne zahtevamo, da se izrine nemščina iz ljudskih šol na Koroškem. (Čujte! na desnici.) Tam, kjer se zahteva učenje nemščine, in kjer je tudi koristno, naj se uči, toda le na podlagi materinščine. (Tako je! na desnici.)

Po kakšnih sredstvih posegajo nasprotniki slovenske šole na Koroškem, nam kaže poseben slučaj v Svečah.

Ko sta načelnik krajnemu šolskemu svetu, Pack, in učitelj Feinig šla od hiše do hiše, kar je gotovo jako pohvalno, je poslednji povpraševal stariše, če mislijo otroke poslati v bindišarsko šolo, in če so pritrdili, jih je strašil s tem, da bodo otroci morali tri ure dalje ostajati v šoli, in da so slovenske knjige jako drage itd. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Stariši so se zaradi tega pritožili pri župniku in pri županu in poizvedeli, kaj da pomenjajo ta vprašanja. Da se prebivalstvo pomiri, dal je župan v sporazumljenju z župnikom po božji službi doslovno razglasiti ukaz deželnega šolskega sveta z dné 9. novembra 1891, št. 3178.

S to razglasitvijo sta še čutila učitelj Janez Feinig in načelnik krajnega šolskega sveta, Pack, razžaljena, in sta stvar ovadila okrajnemu šolskemu svetu.

Predsednik okrajnemu šolskemu svetu, MacNevin, ki je že kot okrajni glavar na Štajerskem dokazal, da ne vé, kaj je takt in pa objektivnost, je zmatral to doslovno razglasenje za pregrešek ščuvanja po § 300. in je stvar ovadil c. kr. deželnemu sodišču v Celoveu.

Vsled tega sta morala župan in župnik k c. kr. okrajnemu sodišču v Borovlje, in pozneje sta bila še jako strogo zaslišana pri c. kr. deželnem sodišču v Celoveu.

C. kr. državno pravdnništvo pa ni našlo nobenega povoda za tožbo.

Vzlic temu sta učitelj in načelnik krajnega šolskega sveta — govori se, da na prigovarjanje glavarja — tožila župana in župnika zaradi časti. Poslednja sta morala zopet k c. kr. okrajnemu sodišču v Borovlje, kjer sta bila zaslišana, in tudi tu niso našli nobenega povoda, da bi ja obsodili.

Stvar pa s tem še ni bila končana. Naročilo se je žandarjem v Borovljah, da poizvedujejo. Ko tudi niso nič našli, sta morala župan in župnik zopet k okrajnemu sodišču, da sta naposled bila oproščena. (Čujte! Čujte!)

Za določbe ukaza z dné 9. novembra 1891, št. 3178, se na tej šoli ne brigajo. Slovenščina uči se prav v zadnjih urah, in sicer od 3. do 4. ure popoldne, tako, da le malo otrok ostaja pri tem pouku. Vspeha pri učenju materinščine pa tudi zaradi tega ni moč doseči, ker nobeden učitelj v Svečah ni izprašan iz slovenščine. (Čujte! na desnici.)

Iz povedanega se pač lahko vidi, da je pot do slovenske šole ali vsaj do poštevanja slovenščine na Koroškem trnjeva (Tako je! na desnici), in obudovati moramo one može na Koroškem, ki se boré za pravice, koristi in omiko narodovo. (Odobranje na desnici.)

Tudi mi slovenski poslanci se bomo vedno in povsod in brez izjeme, sicer mirno, ali z vso doslednostjo in odločnostjo poganjali za pravice koroških Slovencev. (Odobranje na desnici.)

(Dalje v prilogi.)

LISTEK

Zmaga križa.

Proslov ob Leonovi slavnosti v ljubljanskem semenišču. Govoril F. S. Finžgar.

Tema globoka solnce je zastrla,
Ugasnila nakrat mu svetli žar,
Ko da na vekov veke bi umrla,
Umrla s solnca lučjo vsaka stvar.
Na jutru so zvezdarji, čarodeji,
Prašali v tajni čarovnikov seji:
»Li strt bo svet, li mre njegov vladar?« —
A noč, le grozna noč tёмni nebesa,
Ogrodje zemlje silni grom pretresa,
Odpirajo kamneni se grobovi,
In vèn hite — vtelešeni duhovi.
A zmaga luč. Spet solnce zarke lije —,
Na Golgoti leseni križ obsije.
Pod križem stotnik vidcem odgovarja:
»Resnično, sin je bil sveta vladarja!« —
In zášlo solnce je v morjá valovih,
Pa lepše zasijalo na vrhovih
Kalvarije, kjer so na mestu smrti
Življenja žarki bili nam odstrti.
Bežala je temà, v kateri svet
Vesoljni bil je štiri tisoč let;

Sladil življenje si le s slasti kupo
In pil ob njej omamo si gorjupo.
Zastonj si modrec grški se znojil,
Zastonj tvoj um po pravu je težil!
Zastonj iskal si do resnice ključ,
Če prav prižgal si mnogo svetlo luč.
Še iskra ta je hitro ugasnila,
V morje temè duševne se vtopila.
Še le na križu je sveta rešitelj,
On — večna luč — sin božji sam učitelj
izlil v vesoljstvo čarovsitle trake,
Odkril resnico in pregnal oblake,
Da nam pogled je prost v nebesa,
Da mrak ne krije več duha očesa.
Svobodno, prosto bije nam srce,
Obup in dvomi duše ne teže.
Kdor pa modrost brez križa pravo išče,
Zastonj ves trud! — Ta zajde na torišče,
Kjer podla laž se z bridko zmoto brati,
Ki um bistri — pa bolj slepi ga h krati.
Kot zubelj rdeč modrost ta vsplameni,
Da hitro v križa luči obledi.
Le križ modrosti prave je svetlik
In križ resnice večne je branik!
Kdor Kristovi ne véruje nevesti,
Verjame vsaj svetovni naj povesti! —
Krvavo tirja oblastnik in tlačí,

Zahteva dvojno plačo od zemljaka,
Nikoli prevelika ni mu tlaka,
Da sam le svilo in škrlat oblači.
Gospodi pòdli se oko raduje,
Ko leve na nedolžno ljudstvo ščuje.
In ko nedolžna kri škropi areno,
Srce ostane mrzlo in jekleno.
Mrtvenje to — mogotcu na zabavo,
Je Rim ponosni zval človeško pravo!
Pravic narodov ni tedaj še bilo.
Država le in z njo bogovi njeni,
Zakoni, ukazi cesarjev jekleni
Jedini so bili smoter in plačilo.
Posamen človek kaj? in njega sreča?
Da le državi čast in moč se večá!
Zato država morala je pasti.
V prevari tej ni mogla dalje rasti.
Zastonj možje so modri zdihovali,
Zastonj s trudom leka so iskali:
»Pravice mi ne bomo zasledili,
Če bogastvo samo nas se ne usmili.« —
Tedaj odkletev svetu se približa
Svitló zasijejo mu žarki s križa.
In ljudstvo, ki obup in strah je muči,
Radostno se približa božji luči.
Tedaj je rob zadobil domovino,
Za katero je trpel in žil jedino.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. februvarija.

Ceško-nemška sprava in vladni program. Nemški liberalci niso pomislili, kaj da delajo, ko so zahtevali, da se sedanja narodna posest ne sme nič premeniti. Nadejali so se, da s tem zagotovo le nemščini predpravice na Štajerskem, Koroškem, Moravskem in v Sleziji. V resnici so se pa tudi odrekli češko-nemški spravi. Znano je, da bi po razdelitvi okrajev po narodnostih se omejile pravice češčine v nemških okrajih. Ker je pa sedaj češčina enakopravna po vsej češki kraljevini vsaj v vnanjem uradnem poslovanju, bi se narodna posest Čehom prikratila, ako se potem v kakem okraju izrine češčina iz javnega življenja. Nemško-liberalni listi sedaj v pótu svojega obraza dokazujejo, da češko-nemška sprava nima ničesa opraviti z narodno posestjo, ali to dokazovanje se jim nikakor noče posrečiti. Posebno češki veleposestniki imajo sedaj lep povod, da nasprotujejo daljšemu izvrševanju dunajskih punktacij. Dokler iz vladnega programa ne izgine točka o narodni posesti, tako dolgo se češko-nemška sprava nadaljevati ne more. Da se pa ta točka izpusti iz vladnega programa, naj pa v prvi vrsti skrbé liberalni Nemci, ker se je na njih željo vsprejela v program.

Cerkveno-politična borba na Ogerskem. V kraljevem svobodnem mestu Modernu se je bilo zbralo kakih 400 Slovakov, da protestujejo proti politiki sedanje vlade. Najprej so se posvetovali narodnih stvaréh in sklenili delati na to, da se Ogerska razdeli v okraje po narodnostih, potem so se pa izrekli proti civilnemu zakonu. Po njih mnenju civilnega zakona drugi ne želé, kakor nekateri židje in pa obožani plemenitaši. Poslednji bi radi vzeli v zakon židinjé, ne da bi se sami požidili. Glasilo srbskega patrijarha, „Srbski Sijon“, odločno piše proti temu, da bi se židovski veri priznale jednake pravice, kakor jih imajo kristijanske vere. Predno se dajo kaki veri take pravice, se morajo njene določbe dobro poznati in vedeti, da njeni nauki niso škodljivi. To pa o ogerskih židih ne moremo lahko vedeti, ker nimajo skupne vere, temveč so razdeljeni v več sekt, ki večkrat nasprotujejo druga drugi. Tudi nasprotuje kristijanskim dogmam, da bi kdo pristopil v židovsko vero. Tako tudi židje ne morejo postati kristijani, če izpolnijo le zakonite predpise, temveč se morajo dati krstiti. Iz izjav tega lista je jasno, da so tudi pravoslavni Srbi proti vladni cerkveni politiki.

Ogerskim liberalcem jako preseda, da so se škofje v pastirskih listih oglasili proti civilnemu zakonu. Liberalni listi pišejo, da so ogerski škofje prebogati in preveč neodvisni od vlade, zato se pa vse upajo. Treba jim torej odvzeti prevelike dohodke in jih razdeliti mej nižjo duhovščino in sploh narediti duhovnike nekako za državne uradnike, kakor

so v Italiji in Franciji. Liberalci si mislijo s tem, da obetajo zboljšanje stanja nižji duhovščini, poslednjo dobiti na svojo stran in jo nahujskati proti škofom, kakor to delajo liberalci povsod. Njih namera se jim pa ne bode posrečila, kajti katoliški duhovščini so več njene dolžnosti, nego pa posvetno premoženje. Vlada se bode le v velike težave zopala ako bode poskušala še cerkev oropati premoženja. Ustavila se bode ne le duhovščina, temveč tudi katoliško prebivalstvo bode z vso odločnostjo protestovalo. S takim postopanjem si bodo liberalci le sami sebi izpodkopali stališče.

Samostojna ogerska vojska. Do sedaj smo navadno le v ogerski zbornici poslancev slišali zahteve po samostojni ogerski vojski, ali sedaj se je pa tudi v gospodsko zbornico raznesel madjarski šovinizem. Generalni nadzornik ogerskih luterancev baron Deziderij Pronay je pri debati o proslavljanju stoletnice ogerske države se izjavil, da bi njega jako užalostilo, ko bi se čete stoletnice udeležile pod tujo komando in tujim vodstvom. Vlada naj torej dela na to, da se osnuje posebna ogerska voj. akademija, katera pa mora biti v resnici madjarska. Govornik misli, da bi to doseči ne bilo baš težavno in le dolžnost prave narodne vlade bi bila, da doseže tak vojaški zavod do tisočletnice. Da bi imel tak zavod pred vsem namen pripraviti pot samostojni ogerski vojski, tega ni Pronay prikrival. Govornika je zavrnil vodja katoliške stranke grof Zichy, kateremu se zdi, da ni umestno s takimi stvarmi vznemirjati naroda. Tisočletnica naj se proslavlja z ozirom na vladarja, ki je deželi povrnil ustavo. Pri omenjeni seji sta bila tudi dva ministra, ali nobeden si ni upal zavriniti Pronaya, kar je pač jako karakteristično za ogerske razmere. Vlada si ne upa ustavljati madjarskemu šovinizmu, ker se boji zgubiti vse zaupanje pri narodu.

Francoska zbornica. Predvečeraj je bila v francoski zbornici velika politična debata, kateri pa ne pripisujemo nobenega vpliva. Vsa stvar se je bila vprizorila, da oportunisti in radikalci pokažejo, da so jedini, kadar gre pobijati konservativne in verske zahteve, jedini v nasprotstvu konservativni republikanski stranki. Vse take debate pa političnega položaja ne odločijo, odločile bodo le volitve. Radikalec Leydet je interpeloval vladno o splošni politiki in omenil, da se snuje nekaka liga proti sedanjim šolskim in vojaškim zakonom. Socijalist Millerand je zahteval od vlade, da vsaj jedenkrat izvrši ločitev cerkve od države. Cavaignac je oporekal, da bi on bil v sporazumljenju s kako stranko govoril zadnji govor v zbornici. Ministerski predsednik Ribot je najprej opravičeval vladno politiko zastran Paname, zagotavljal radikalcem, da se oportunisti ne mislijo ločiti od njih in približati konservativni republikanski stranki. Pri njem še ni republikanec, kdor na videz priznava republiko, temveč, kdor je za njen duh, ki je izražen v šolskih in vojaških zakonih. Najboljše je govoril vodja konser-

vativne republikanske stranke, Piu, ki je razložil, da se bode njegova stranka vedno poganjala za pravice katoliške cerkve in za premembo šolskih in vojaških zakonov. Vlado bode tudi podpirala, pa le proti radikalcem. Koncem se je s 315 proti 186 glasom izrekla vladi zaupnica.

Belgija. Revizija ustave v Belgiji le počasno napreduje. Vsaka stranka se trdno drži svojih načel. Ker pa nobena nema dvetretjinske večine, se o načelih revizije sporazumeti ne morejo. Konservativci zahtevajo, da vsakdo, kdor voli, ima stalno letno stanovanje, bodi si že lastno ali pa v najemu. S tem bi se od volilne pravice izključili mnogi dvomljivi elementi, kateri so nevarni javnemu redu. Zmerni liberalci pa hočejo, da vsakdo mora dokazati neko stopinjo izobraženosti, kdor hoče voliti. S tem bi se pa mnogim manj izobraženim kmetom vzela volilna pravica. Ti so pa glavna opora konservativne stranke in torej ta, ki ima v zbornici večino, v tako revicijo privoliti ne more. Radikalci pa zahtevajo občno volilno pravico. To pa ni za Belgijo, ker se je po vsej pravici bati, da potem razne revolucijske stranke pri volitvah dobé večino. Sicer se ne more še reči, da imajo socijalisti v Belgiji zares večino prebivalstva na svoji strani, ali razumejo se jako dobro na agitacijo. Mej mnogobrojnimi tovarniškimi delavci tudi taka agitacija ni težka. Socijalistična večina v zbornici bi pa skušala odpraviti ne le monarhijo, temveč ves sedanji družbeni red, ali na njegovo mesto bi ne vedela kaj postaviti. Napravila bi torej največje zmešnjave.

Slovstvo.

Wolfov slovar in „Slov. Narod.“ V uvodnem članku pod naslovom „Resna beseda o slovensko-nemškem Wolfovem slovarju“, iné 14. tega meseca „Sl. N.“ toži, da se trdovratno molčí „o nekaterih trpkih mislih“, katerim je dal primeren izraz gledé slovarja trdeč, da mu je cena „gorostasna.“ Mi dotičnemu gospodu „od slovenske periferije“, zato nismo odgovarjali, ker je pač težko o ceni, znanstvenemu delu primerni, govoriti z dopisnikom, kateremu je „že Jurčič veliko predrag.“ Tudi zato nam je mrzelo odgovarjati, ker je Narodov dopisnik se skazal toliko nemožatega, da nam je popačil stavek ter se vojskoval zoper besedo, ki je mi še zapisali nismo. Norčuje se, češ, kako more nabava knjig stati marsikateri tisočak! Mi v svojem poročilu dné 24. decembra l. l. knjig nismo omenjali, ampak smo pisali, da se je za več ko 30letne priprave na slovensko-nemški del slovarja, za nakup raznih zbirk, rokopisov itd. že potrosila lepa vrsta tisočakov, še predno je bilo mogoče, začeti s tiskom družega dela. In prav tako je. Pripravljalna dela Fr. Levstika, Jan. Pajka, Mikuža . . . rokopis Jan. Zalokarja, zbirke Cafove . . . urejevanje in spisovanje nabranega besednega gradiva itd. zahtevalo je iz Wolfove zapuščine svoto, ki presega 11.000 goldinarjev. Ni-li to res lepa vrsta tisočakov izdanih do

Krščanstvo robstva strlo je vezi,
Lijoč ljubezen v srca vseh ljudij.
In srečen lahko bil bi širni svet,
Če gorel bi ljubezni svete vnet! —
Vdušilo pa je ljudstvo sveti zar,
Srce pohlepu, strasti je altar!
Nazaj v nekdanje brezno slepo pada,
Okove robstva se varé mu z nova,
Pogin, obup usoda je njegova.
Ker staro mu poganstvo zopet vlada.
Razkošje tu, bogastvo preobilno,
Trpljenje tam, solz grenkih neštevilno!
Prepad nezmeren loči ljudstev sloje,
Ki v mržnji strastni snujejo si boje,
Hoteč prepad režeč s krvjo zaliti,
Potem — nesmisel — bratsko se ljubiti.
Mostú pa čez to brezno ni jim mar.
Bojé se **Leva s križem** sredi mosta,
Pred katerim zginja pekla tema gosta,
Bezi premagan zlih duhov glavlar.
In z njim bezi pred Kristovo zastavo
Zaslepljen rod — bežeč pred srečo pravo. — —
A prišlo bo spoznanje. Ljudstva cela,
Ki zášla so, spet k križu bodo vrela.
Kličoč, da tresla bo se zemška gruda:
»Vicit Leo de tribu Juda!«

II. Šolska podoba.

„Šest pripovedij“, srbski napisal Lazar Lazarevič, poslovenil Ivan Novoselec.

Naša vas je imela cerkev, a cerkev popa. Pop je zopet imel cerkev, in vas popadijo. To je: pop je služil cerkvi, gospodoval čez vas in živel s popadijo.

Pop je bil vse! Imeli smo tudi šolo, ali ona je bila nizkega značaja, kakor je pisarna v sodnji. Ona je služila cerkvi in vasi, torej popu. — Pozneje vam bom že več o njej povedal.

Cela vas je bila popovo posestvo. Zapovedoval je županu, a župan vasi. Ni imel birača, ali nihče ni mogel ni pomisliti, da ne bi ubogal popa, on zopet od svoje strani ni niti sanjal, da bi njegova beseda ne obveljala, ali da bi si prisvajal oblast, katera mu ne gre.

Štefanu, kateri široko hodi, prezreva pšenica, a on še ni požel.

»A zakaj ti, Štefan, ne žanješ?«

»Kako bom, oče?«

»S srpom?«

»Vem, oče, ali kam naj se obrnem? veš da sem sam z ženo.«

»A žetev?«

»Treba ubiti kozla in kupiti vedro žganja, a veš, kako sem bil nesrečen.«

»A ti vzemi katero cerkveno živinče, a morebiti bo tudi kaj žganja, pa jutri pozovi moba.«

Sledeči dan do večernice je požeto vse, zvezano in postavljeno v rastve.

Pop je vse, kar je svojega imel, zval »cerkveno« in »narodno«, a vse kar je vaško bilo »naše«. Lahko je prišel v katero-koli hišo, vzeti, kar je hotel — nihče mu ne bode rekel ni besede. On je tako tudi delal. Počila je šinja na kolesu, a on najde Petra kovača, kako sedi pred gostilnico:

»Ali, pravi, ti na delavnik sedi v gostilnici?«

»Blagoslovi!« odgovori kovač in pristopivši poljubi mu roko, »kaj pa bom, ko nimam dela?«

»Ali si videl cerkven voz in šinjo na kolesu?«

»Nisem, oče!«

»Nisem, seveda, nimaš časa iz gostilnice. Zdaj moram še za tebe skrbeti.«

On gre dalje, a kovač kakor poparjen bezi k popovi hiši in stegne šinjo. Kupil je zelene barve v mestu, pa vse kolesa pobarva, a izpod trapi, kjer prijemlje klin, podloži dve stari konjski podkovi, da se voz malo ziba, kakor na »peresih« in da se pop ne bi preveč tresel.

Enkrat v somraku zagleda pop novega poljskega čuvaja Luko; vjel je nečigave svinje in jih žene v ograjo.

»Kam boš s tem, Luka?«

dné, ko je sedanji izvrstni vrednik slovarjev naznal, da je možno začeti s tiskom? Sploh pa založništvo gotovo postreže z natančnim računom slehernemu, kdor ima pravico zahtevati ga. — Dalje smo pisali, da zapuščina Wolfova ni samo za izdavanje slovarja, ampak je namenjena tudi, da se iz nje vzdržuje ljubljansko deško semenišče. Tudi to je resnično. Da za vse čase zagotovi obstanek po njem ustanovljenega zavoda, je preblagi vladika v svoji pismeni oporoki iz dné 17. avgusta 1858 svojim glavnim dedičem postavil deško semenišče, kateremu pa naslednje naroča: „Sollte ich eher sterben, als der Druck dieser beiden vom Lande sehr gewünschten Werke zu Stande kommt, so lege ich dem Collegium Aloisianum, meinem Erben, die Verpflichtung hiemit auf, aus meiner Erbschaft die für die vollständige Beendigung des Druckes beider Werke erforderlichen Kosten, für welche dasselbe . . . allmählig den Rückersatz erhalten dürfte, zu bestreiten.“ Knezoškof je torej upal, da se njegovemu dediču po razprodaji knjige („aus dem Verschleisse“ pravi oporoka) povrnejo izdani stroški, kar se pa pri nemško-slovenskem delu, katerega še okoli 3000 izvodov leži v škofijskih shrambah, ni zgodilo in se ravno tako gotovo tudi ne bo pri slovensko-nemškem delu. — Ako pa Narodov člankar vendar-le meni, da pri nastavljeni ceni nobenega fonda treba ni, naj prevzame on izdajo slovarja. Morda mu založništvo v znamenje hvalečnosti za to še daruje par tisočakov. — Narodov dopisnik tudi meni, da cena slovarju pozneje pade. Ako je gospod zadovoljen z zastaranim slovarjem, naj počaka dvajset ali trideset let, morda ga takrat res dobi za tisto ceno, kakor nemško-slovenski del; če ne pri založništvu, pa pri starinarju.

Kar čenča „Narod“ o jezuitski gimnaziji, o katoliški pripravnici, o panamskem škandalu itd. ni vredno resnega odgovora.

Cerkveni letopis.

Cerkvene novice.

Dne 22. januarija je umrl v Fort-Wayne-u škof Dwenger vsled organične srčne hibe. Tri leta je bil bolan. Pokojnik je bil rojen v Ohiju leta 1837, v duhovnika posvečen leta 1859 in v škofa leta 1872. Takrat je imela škofija 68 duhovnikov, 90 cerkvâ in kapelic in 40.000 duš. Sedaj pa ima 144 duhovnikov, 156 cerkvâ in 60.000 katoličanov. Lepo napreduje katoličanstvo! — Angleži nameravajo ustanoviti na Izlandiji katoliško misionjsko postajo. Popotnikov in mornarjev katoliške vere vedno več prihaja na ta prekrasni otok, a nimajo svoje cerkve ali duhovnika. Dva angleška jezuita sta pred petimi leti obiskala otok in sezidala malo kapelico. Deželica Gajzerjeva in Tingvalina ima jako zanimivo zgodovino. V osmem stoletju so označevali Izlandcem krščanstvo trije irski menihi. Krog leta 1000 so bili na otoku že sami kristijanje. Sto let kasneje je bil v Šalkoltu škofijski sedež in izvrstna šola za latinščino, govornišvo in godbo.

•Blagoslovi oče! — V ograjo!

•A čigave so?•

•Sam ne vem.•

•Je več presic ali prešičkov?•

•Presic.•

•Zaznamovane?•

•Na desnem ušesu.•

•Ej, to so cerkvene svinje! Ženi jih v ograjo, pa jim daj koruze. A župana pozdravi in mu reci, naj oglasi po vasi, da pazi na te svinje, ker ako se enkrat čujem, da so zasle na ljudsko, prodam jih koj, če tudi sto grošev ne dobim! Ne bo moja škoda.•

Ne vé nihče, a niti on sam, kdaj se je rodil. V tistem času, kjer vam začnem pripovedovati, računali smo mi in tudi on, da bo imel tako okoli petdeset let. Popadija ali je bila dve leti mlajša, ali ne. Ali obadva zdrava kakor ribi. Dece nista imela, tem bolj sta vaško deco računala kot svojo. Kdor ni imel nogovic, trebalo mu je samo v nedeljo iti mimo popove hiše, pa ni hodil več bos. Ono malo premoženja kar sta imela, kakor sem rekel, nista držala kakor svoje, ampak kakor narodno. Narod mu je sejnal, žel, kosil, plastil, vršil, vejal. Cerkvenjak Dimitrij nosil na trg, a pop je hranil denar. — Zakaj bi njima bilo premoženje? Nimata ni očeta, ni mater. Dokler živita, bodeta imela dosti, a potem — narodno je tudi bilo!

(Dalje sledi.)

Mnogo benediktinskih in avguštinskih samostanov se je ustanovilo. Začelo se je slovstveno življenje in mnogo znamenitih, žalibog nam do nedavno popolnoma neznanih pisateljev je rodila izlandska zemlja. Škof Brand je n. pr. spisal razlago svetopisemskih zgodovinskih knjig leta 1264 in nekoliko kasneje tudi prvima dvema Mojzesovima knjigama. Mnogo rokopisov drugih pisateljev popisuje življenje svetnikov in znamenitih mož; izdal jih je prof. Unger. Zadnji katoliški škof je postavil prvo tiskarno. Za časa lutrove zmede so vse prebivalce izlandske Danci poluteranili. Sedaj imajo luteranci jednega škofa in 140 pridigarjev. Vseh ljudi na otoku je 71.000. Glavno mesto Rajkjavik ima do 3000 prebivalcev. Narodne pesmi izlandske so krasne; kdor se zanimlje za-nje, beri jezuita Baumgarten-a spise o tej zadevi.

Za konec prihodnjega leta 1894 se pripravljajo v Loreti velike slavnosti; tedaj bo namreč 600 let, odkar je prenesena hišica Marijina v ta kraj. — Frančiškanski general je izročil sv. Očetu jeden od tistih del sv. Bonaventure; sv. Oče so pri tej priliki navdušeno se izrazili o spisih tega velikega svetnika, doktorja serafičnega. Dejali so, da vedno beró njegova znanstvena dela, in pristavili so, da ta svetnik kar za roko vodi duše — v nebesa.

Nađ 600 dijakov z barcelonskega vseučilišča je španjski vladi izročilo izjavo, v kateri odločno zavračajo vsak poskus, da bi se odprla protestantska bogoslužnica. — Papežev odposlanec v Zjedinjenih državah, mons. Satolli, je že izredno veliko storil. Vzlasti je njegova pot v tem znamenita, da je poravnal nasprotja mej severoameriškimi kristijani, ki so bila že nevarna. Skoraj gotovo ostane mons. Satolli za stalno odposlanec papežev. — Belgijanci tudi odpotujejo v Rim. Vodil bo romarje kardinal Gossens. — V Čerezu na Španjskem je župnik z veliko gorečnostjo vzlasti skušal poboljšati preklinjevalce. Njegovi nauki so imeli lep vspeh. Združilo se je namreč jako veliko število meščanov, ki so si obljubili, da se hočejo odvaditi kletvine. Za vsako kletev, če jo kdo izusti, so obljubili 10 cent. v dober namen. Drug na družega pazi! Posnemanja vredno! Norveških protestantskih pridigarjev glasilo „Lutherak Ugeljkraft“ je pred kratkim pisal takole: „Čudna usoda tlači vse ločine; povsod pripravljajo same pot katoličanstvu, ki je tako sovražijo. Celi svet pozna izvenredne pridobitve, ki si jih je pridobil Rim v Ameriki in na Angleškem. Nebrojno ločin pa vstaje mej protestanti, ki sami dobro čutijo, kako potrebna je moč oblasti pri razlaganju in vporabljevanju božje besede.“ Zavrgli so avtoriteto in ž njo vred — temelje veri.

Misijonarji — za vedo. Znano je, da so jezikoslovju največ koristili misijonarji. Ko so došli mej pogane, jim je bilo prvo, da so se temeljito podučili njihovega jezika in v njem pisali knjige. Prve slovnice in prvi slovarji so misijonarski, ki so s tem, da so cele darovali Bogu, največ koristili dotičnim narodom in — vedi. Tudi slovenskih misijonarjev se je več odlikovalo v tem obziru. Imenujemo le Barago in — Knobleharja. Pred kratkim je izdal španjski frančiškan in prednik maroškem misijonu o. Leschundi, krasno delo „Vocabulario marroqui-español.“ V tej učeni knjigi se peča učeni pater z maroškim narečjem; učenjaki orientalisti so dosedaj skoraj brez izjeme pisali znanstvena dela le o klasični arabščini. Narečja arabska pa so v svojih oblikah tudi jako zanimiva in zato pozdravljajo omenjeno delo vsi jezikoslovci, ki se pečajo z jutrovimi jeziki.

Zorillova smrt. Temu, kar smo že pisali o rajnem španjskem pesniku dostavljamo le še, da je umrl nepreviden. On, ki je tolikrat v svojih pesnih izražal željo, da bi umrl kot kristijan, ki je bil Materi Božji pel toliko lepih spevov, je nazadnje brez cerkvene tolažbe sklenil svoje življenje. Vzrok temu so bili zdravniki in prijatelji njegovi, ki so navlašč zadrževali, da ni prišel duhovnik. Verska mlačnost in vmemarnost tudi pri nas po mestih jako velikrat posredno in neposredno odvrča bolniku sv. zakramente. In če bi ga kdo hotel opozorjati, sliši se tisti brezumni odgovor: „bati se je razburjenja — mir mu je potreben“, kakor bi bilo za mir kaj potrebnejega, nego mirna — vest.

Udanostne izjave.

Udanostna izjava trške občine Vrhnikar:

„Občinski zastop na Vrhnikar pridruži se izjavam drugih občin ljubljanske škofije do svojega

prevzvišenega kneza in škofa, do Jakoba Missie. Obžaluje neutemeljene napade na njegovo osebo in Mu izreka svoje sožalje. Udanost, ljubezen in zvestoba, ki so dičile naše prednike do svojega duhovnega pastirja, korenijo tudi v nas, in kakor si ne damo izruvat iz svojih sre vere svojih očetov, tako tudi ne omajati udanosti do čuvajev te naše najdragocenejše svetinje. Zato smo pa tudi izrekli na pripravljalnem shodu pred cerkvijo presv. Trojice svoje soglasje z resolucijami prvega slovenskega katoliškega shoda.

Naposled hvalimo previdnost božjo, da je poklicala na ljubljansko stolico tako apostolsko gorečega namestnika Kristusovega, ter želimo svojemu prevzvišenemu knezu in škofu, da bi nosil težko palico višjega pastirja po ljubljanski škofiji tako dolgo, da prinese vsaki hiši mir Kristusov na podlagi starega gésla: „Vse za vero, dom, cesarja!“

Županstvo na Vrhnikar, dné 28. januarija 1893.

Gabrijel Jelovšek, župan.“

Udanostna izjava občine Jarše pri Mengišu: „Ko nam je te dni neki mož razložil pomen udanostnih izjav, smo se takoj odločili, da tudi naša občina pošlje priljubljenemu škofu tako znamenje udanosti. Z veselim glasom Vam zakličemo: „Mi Vas spoštujemo in ljubimo kot svojega tako dobrega, prijaznega in skrbnega višjega pastirja in škofa in Vas zagotovimo, da tudi mi hočemo ostati Vaši pokorni, verni in udani otroci, in da bomo vedno ostali na Vaši strani.“

Občina Jarše pri Mengišu, dné 10. januarija 1893.

Janez Zargi, župan; Miha Cotman, Alojzij Ručigaj, svetovalec; Val. Močivnikar, Fran Šmon, Fran Bode, Fran Cotman, Prim. Krivec, Leon. Eržen, Mat. Slabič, Tom. Zalokar, odborniki.“

Udanostna izjava županstva Tržišče pri Sv. Trojici:

„Najponižnejše podpisani odborniki občine Tržišče pri Sv. Trojici, zbrani v občinski seji, obsojamo najbolj odločno vse napade na Vašo prevzvišeno osebo in na Vašo vsestransko apostolsko gorečnost in delavnost.

Vaša žalost in bridkost je naša žalost in bridkost. Upanje nam je sv. križ, v katerem je zmaga.

Kakor jeden mož stojimo in stali bomo vsikdar na strani svojega preljubljenega višjega pastirja in vsikdar poslušali njegov glas.

Tržišče pri Sv. Trojici, dné 8. januarija 1893.

France Tratar, župan; Alojzij Plantarič, svetovalec; Jožef Gerčar, Anton Knez, Jožef Žonta, Jan. Murn, Janez Borštinar, France Mesojednik, odborniki.“

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. februarija.

(Udanostno čestitanje sv. očetu.) Danes poklonil se je prevzvišenemu g. knezoškofu ljubljanskemu eksclenca fml. vitez Schilhawsky, proseč prevzvišenega, naj blagovolé sporočiti njegova najudanejša voščila sv. očetu Leonu XIII. o priliki njihove škofovske petdesetletnice. — Dalje poklonila se je prevzvišenemu z istim namenom posebna deputacija vodstva c. kr. višje realke v Ljubljani, na čelu g. vodja dr. R. Junowicz; potem „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani“ po svojem predsedniku prof. Gnejzdi, in deputacija „Družbe sv. Cirila in Metoda“. — Brzobjavno sporočil je svoja udanostna voščila gosp. mestni župan Peter Gilly v imenu višnjegorskega mesta. Pismono pa je to storilo mestno starešinstvo v Krškem in pa občina St. Lambert.

(Papeževa slavnost v rokodelskem domu.) Kakor smo že omenili, praznuje jutri zvečer ob 6. uri katoliška družba papeževo slavnost v rokodelskem domu. Razposlalo se je v ta namen mnogo povabil, ki veljajo za vstopnice, ker se je treba ozirati na omejene prostore.

(Slavnost škofovske petdesetletnice sv. Očeta Leona XIII.) ste danes zjutraj ob 8. uri v cerkvi in šoli prav spodbudno in ganljivo praznovali osemrazredna dekliška šola pri sv. Jakobu in petrazredna deška šola na Grabnu.

(Udanostne izjave) poslale so prevzvišenemu gospoda knezoškofu ljubljanskemu nadalje občinska zastopa: Breznica na Gorenjskem in Polšnik pri Litiji in podžupanija Zaplana. — Slava!

(Papeževa petdesetletnica v ljubljanski stolnici.) Prevzvišeni gospod knezoškof služili bodo jutri ob 10. uri v stolni cerkvi slovesno pontifikalno mašo, po kateri se bode pela zahvalna pesem „Te Deum“. — K tej slavnostni službi božji vabljeni so tudi razni uradi.

(Ljubljanski veterani) imajo v proslavo štiri-desetletnice srečne rešitve Njih Veličanstva našega vladarja ob krutem napadu dne 18. februarja 1853. leta v nedeljo, dne 19. t. m., ob polu 9. uri sv. mašo pri sv. Jakobu.

(Za zgradbo nove duhovnijske cerkve v Trnju) na Notranjskem je daroval prečast. gosp. župnik in svetnik v Slavini, Janez Sajovic, 20 gld. Presrečna hvala! — „Vivant sequentes!“

(Poštne zadeve.) Z Gorenjskega se nam poroča: Vaš članek „Res postalice“ je v našem Izraelu napravil mnogo hrupa po nepotrebnem. Nekaterniki pri pošti menijo, da smejo vse storiti in „vetra dajati“ na vse strani. Evo Vam par slučajev. Na naši pošti godé se v zadnjem času kaj čudne stvari. Če kdo dobi recimo iz Amerike fotografije v ponedeljek, čemu je poslati takoj dalje, naj je ogledajo še drugi poprej, saj je dosti, da dospelo šele v četrtek na odločeno mesto. Pošiljatve — recimo zdaj — kake klobasice, romajo od Poncija do Pilata, da dosežejo svoj namen. Zgubi se tudi kak slovenski, seveda klerikalni list, — in zakaj bi se tudi ne „pokukalo“ tu in tam v droben listek, namenjen ženskemu bitju zdaj ob predpustnem času? To niso malenkostne stvari in uprav radi tega ni se čuditi nevolji in nezadovoljnosti. Za danes ne imenujemo te pošte, a izjavljamo slovesno, da pri prvi najmanjši nepriliki pošljemo pritožbo na kompetentno mesto!

(Doslednost v liberalni nedoslednosti.) Najbrže, da bo danes tudi „Slov. Narod“ proslavljal sv. Očeta Leona XIII. s posebnim ozirom na to, kaj da je storil papež za Slovane. Poglavitni namen in preiskrena želja, ki je vodila Leona XIII. gledé Slovanov bila je vsikdar ta, čem preje razkolno cerkev združiti z materjo, katoliško cerkvijo. Tega omenja tudi v slavni svoji okrožnici „Grande munus“, namenjeni slovanskim narodom. V tej okrožnici govori n. pr. o ruskem narodu: „Pred vsem naj (sv. Ciril in Metod) Bogu priporočata oni narod, ki ima po svojem številu, moči in bogastvu največjo veljavo... ki pa je zvezo pretrgal, s katero sta ga bila uprav ta apostola združila s svetim Petrom in rimsko cerkvijo.“ Potem pravi Leon XIII.: „Kedar se povrne edinnost v veri in bodo zagotovljene pravice posameznih dežel, potem šele se bode veliko zanašati na Vaše prizadevanje in moč za razširjenje kraljestva božjega na zemlji, ker po božjem sklepu se kaže, da je slovanski narod prihranjen za posebne namene.“ Torej razkolne Slovane privedi v naročje katoliške cerkve, to je poglavitni namen delovanju Leona XIII. gledé Slovanov in v tem smislu ga moramo slaviti vzlasti slovanski narodi. — Iz tega ozira zdi se nam katoličanom škandalozen članek, katerega je „Narod“ objavil včeraj z naslovom: Koburžan kot ženin, v katerem se očita v katoliškem (!) listu princu Ferdinandu Koburžanu, da je sam katolik ohranil za svoje otroke katoliško vero. V kakem razkolnem listu kaj tacega čitati, je lahko in opravičljivo, a da se v Slovencih nahajajo listi, ki na tak način kažejo mržnjo do katoliške, po nauku Kristusovem jedino prave cerkve, to je več nego čudno. Slaviti Leona XIII. in pisati ravno nasproti njegovim željam in namenom gledé Slovanov, za to je zmožen le — „Slov. Narod“. — Taki članki kažejo, da vredniška gospôda pri „Narodu“ nima nobenega pojma o katoliški cerkvi in njenih dogmah. Ako je princ Ferdinand vreden hvale, vreden jo je zlasti zato, ker neče zatajiti svoje katoliške vere ni za bolgarsko krono in ker hoče ohraniti katoliško vero tudi svojim otrokom! Zaradi tega pa kamenje metati nanj, to je znal in mogel le „Slov. Narod“ včeraj, kakor bo lahko danes slavil Leona XIII. po svoje!!

(Družba sv. Cirila in Metoda) se je po posebni deputaciji danes o pol 1. uri poklonila Nj. prevzvišenosti g. knezoškofu povodom jutrnjega jubileja Nj. Svetosti. Prvomestnik v svojem nagovoru omenja, da družba deluje v smislu papeževe okrožnice gledé šolstva, potegujoč se za versko in narodno šolo. Želi, da bi slavni Leon XIII. še gledal versko zjedinenje razkolnih slovanskih rodov; prosi, da družbino udanost in ljubav do svete Stolice prevzvišeni blagovolé sporočiti v Rim. Presvetli g. knezoškof so

deputacijo milostno sprejeli, odgovarjaje, da je uprav šolstvu važna naloga, usajati že v nežna srca versko zavednost in da radi sporočé čestitko do svetega Prestola.

(Potrjeni ste prezentaciji) č. gg.: Janeza Hromca za župnijo Novo Oselico in Mateja Pintarja za župnijo Staro Oselico.

(Duhovniške premembe v celovski škofiji.) Čast. gosp. Rud. Perné, kapelan pri Mariji Devici na Jezeru, je premeščen v St. Urban; čast. gosp. Ivan Varmut, kapelan v St. Urbanu, k Mariji Devici na Jezeru.

(Pošta v Žrečah) pri Konjicah je na skrb vzela gospa Jureca, ki sedaj biva v Laškem Trgu.

(Podobice.) Spomin škofovske 50letnice svetega očeta papeža Leona XIII. dne 19. februarja 1893, sostavil in založil katehet J. S., se dobivajo v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani komad po 2 kr., 100 komadov gld. 1 50.

(Sold do solda — goldinar!) O „Vzajemnem podpornem društvu“ pišejo „Dolenjske Novice“: Iz malega rase veliko. Le kdor to vé, in se po tem ravna, si bode nabral premoženja; kdor pa pričakuje, da mu bode priletel kar velik kos naenkrat, se jako moti — ostal bode večinoma „nemanič“ do zadnjega zdhljeja. Tudi ne more biti drugače; v loteriji jih zadene manj, kakor jih strela pobije, bogatih strijcev tam v Ameriki ali kjer si že boji je pa tudi kaj malo, da bi kar tisočake in stotisočake zapustili! Pomagati si mora vsakdo sam. To dandanes ni tako grozno težavno, zlasti ne za delavne ljudi, ki prislužijo vsak teden gotov denar. Priliko, kaj prihraniti si, delavec, rokodelc, ti daje poštna hranilnica — 50 kr. ti že sprejmó ter jo knjižico, celó po 5 kr. si lahko prihranjuješ; kupiš si poštno hranilno karto, na njo pa prilepljaš poštne marke do 50 kr. Ta karta se ti na vsaki pošti sprejme mesto gotovega denarja. Le nosi nekaj let take karte in lep kupček ti bode narasel, ker pošta ti obrestuje vse s tremi odstotki. Vemo pa, da je človek slab; ko pride stiska, si skuša pomagati s tem, kar je najbližje. Denarja ni — ej, iz hranilnice se vzame! A v hranilnici ga sedaj ni več, in vendar bode morda prišla hujša sila. Tuka je treba pomagati s sredstvom, da je človek prisiljen varčevati. Tudi tako pomoč imamo. V Ljubljani se je osnovalo „Vzajemno podporno društvo“, ki daje priliko, z malimi tedenskimi doneski prihraniti si v 7 letih in 6 mesecih čez 200 gld. Pa kako je osnovano? Kdor pristopi, mora obljubiti, da bode vplačeval vsaki teden 50 kr. skozi 7 let in 6 mesecev — torej vplača skupaj 195 gld.; kar pa ima to društvo v tem času dobička, to se razdeli med člane, ki so bili sedem in pol let pri društvu, kar bode pač zneslo kacic 5 gld. odstotkov na zgoraj imenovano vplačano svoto. Kdor pristopi k društvu, ima že prvi dan pravico, prositi posojila, ki se mu dovoli rado, ako ima potrebno varstvo ali zastavo. Obresti pa plačuje od posojila po krajevarjih vsaki teden sproti. Recimo, da si izposodiš 100 gld. Vplačevati ti bode treba navadni donesek 50 kr. zraven še 14 kr. za obresti, skupaj 64 kr. vsaki teden. Ali v tem prav za prav sam sebi plačuješ obresti, dasi plačuješ po sedem od sto, ker dobivaš od tistih 50 kr., katere plačuješ na teden, dobiček — dividendo — po pet odstotkov, torej plačaš od posojila prav za prav samo dva odstotka obresti — kar gotovo ni predrago. — Recimo dalje: rokodelski pomočnik daje vsaki teden 50 kr. — in to je mogoče skoraj vsacemu, ako hoče — v enem letu ima 26 gld. in delež dobička — v sedmih letih in šestih mesecih pa potegne nad 200 gld. ter postane lahko sam svoj — mojster. Koliko je rokodelcev, ki prav brez potrebe vsako nedeljo zapravijo več, kakor dvakrat 50 kr. — kako lahko pridejo do premoženja z resno voljo, ako pristopijo „Vzajemno zavarovalnemu društvu v Ljubljani“! — Sedem let bode moral ostati pri društvu — torej moral hraniti. Tudi če si kaj izposodi, vendar njegov denar ostane v kasi in mu nosi obresti — le po preteku imenovanega časa se mu dolg odtegne od zneska, ki se mu ima izplačati. Kaj pa če kdo nima poročstva, bode li dobil posojilo? Od začetka ne, ker mora društvo paziti, da ne bode imelo zgube; ali ko je vplačeval kake dve leti po 50 tedenskih krajevarjev, potem pa že lahko dobi saj kacic 37 gld., ker so varstvo njegova vplačila. Društvu na čelu so gospodje, katerim se sme popolnoma zaupati. Radi tega pričakujemo, da bodo naši ljudje iz nižjih in srednjih stanov obilo pristopali k društvu. Kdor se želi bolj poučiti, naj le piše po pravila v Ljubljano

in dobi je. Čas za vpisanje je podaljšan do 1. maja — le da je treba vse zaostalo od 1. februarja dalje doplačati. Torej pristopajte pridno, gotovo se bode te prepričali, kako koristno je to društvo. Ako pa ne boš mogel pristopiti letošnji skupini — pa v poštno hranilnico z novci — drugo leto je daš pa „Vzajemnemu podpornemu društvu“!

(Iz poštne hranilnice.) Najnovejša uradna okrožnica, ki jo imamo pred seboj, objavlja ukaz, ki zadeva ne samo poštne uradnike, ampak tudi varčevalce. Kdor namreč odpové ves vložen znesek svoj, v tem slučaju se je vložnikom knjižica odzemale, ako obresti niso dosegale zneska za 50 kr. Včasih se pa pripeti, da bi vložnik rad knjižico še pridržal, in v tem slučaju se mu zanaprej more ustreči, ako je povodom izplačanja knjižice vložil znesek za vsaj 50 kr. — Nadalje list razkazuje podatke gledé prometa tekom meseca januarja. V tem času se je 918.900krat vložilo skupaj 102.910.853 gld.; od tega na Štajerskem 3.860.605 gld., na Koroškem 1.120.133 gld., na Kranjskem 883.355 gld., v Primorju 1.689.694 gld., v Dalmaciji 1.689.694 gld.; a vrnili so 224.406krat za 102.702.797 gld. Od dne 12. januarja 1883, ko je zavod začel poslovati, vložilo se je 52.008.627krat v skupnem znesku za 6.074.933.366 gld., izvzelo pa 14.703.330krat za 6.003.844.944 gld., tako je v blagajnici preostalo čistih 71.088.422 gld. Med povračili nahaja se 19.854.655 gld., za kar je urad vložnikom na željo kupil in odposlal vrednostnih listin. V prometu je 9832 knjig-rentovnic, ki so vredne 14.606.790 gld., potem 926.323 vložnih in 21.618 čekovnih knjižic. Novo pošto z nabiralnico dobil je kraj Sv. Križ-Cesta pri Vipavi. V neuradnem delu okrožnica priobčuje črtice o poštnej hranilnici na Ogerskem, Taljanskem, Švedskem.

(Učenega proletarijata) je preveč; tako se trdi in — skuša. Turčija čuti mej drugimi državami tudi te resnice težave. Agitatorje in voditelje političnih izgrediv daje te vrste proletarijat, kot povsod, tudi v Turčiji. Ta država se je pa sedaj prva mej vsemi jako radikalno jela otresati teh neljubih razumnikov. Kar kratko malo je izbrala 2000 dijakov, jih zaprla in potem poslala po parobrodih v njihovo domovino. Ne vé se pa, ali so bili mej temi sami židje.

Društva.

(Društveno življenje v Novem Mestu.) Iz Novega Mesta dne 17. februarja: Končan je pust; resni post nas opominja tudi resnosti življenja. Vendar poglejmo nazaj na kratke predpustne dneve, kako so je porabila naša društva. Veselice je pričelo tukajšnje katoliško društvo rokodelskih pomočnikov dne 8. januarja s svojo obletnico, ki je bila, kakor vsako leto, tudi letos jako dobro obiskana. Drugo veselico z igro „Pravda“ pa je napravilo isto društvo pustno nedeljo (12. febr.). Pri obeh so se vrlj rokodelci dobro skazali ter pričali, da deluje društvo jako vspešno in koristno v verskem pa tudi narodnem oziru. Gosp. načelnik dr. Marinko pa je kazal v svojem prvem govoru na sedanje socialne razmere, pa da je rešitev le v krščanstvu, v drugem (12. febr.) pa nam je razodel bolezni, ki dandanes tlačijo družbo človeško, primerjaje je s časom, ko je stopil prvič apostelj Peter v Rim ter kazal, da ima njegov naslednik Leon XIII. zdravilo za te bolezni navajaje ob kratkem nekatere njegovih slavni enciklik. Opomnim pri tej priliki, da so jeli letos ob nedeljah zvečer tudi gg. mojstri pridno zahajati v društveno hišo, kjer se pogovarjajo o socialnih razmerah na podlagi enciklike o delavskem vprašanju. Od dne 19. febr. dalje pa bode vsako nedeljo dopoludne do 10. ure odprta rokodelska hiša za kmetovalce, da bodo brali časopise, knjige o kmetijstvu ter poslušali govore o istem predmetu. S tem pač kaže načelnštvo društva, da mu je res pred vsem mar blagor ljudstva slovenskega. — Naša narodna društva so napravila v „Narodnem domu“ dne 2. febr. „Vodnikovo veselico“ s sijajnim plesom. Kakor vsako leto, se je obnesla tudi sedaj res impozantno bodisi gledé na število obiskovalcev ali gledé na vspeh, ki se je izvrševal. — „Sokolova“ maskarada pustni terek tudi nikakor ni zaostala za prejšnjimi leti. Bilo je mnogo kaj elegantnih mask in razveseljevanje jako živahno. — Naša „ljuba“ kazina je imela svojo predpustno veselico v soboto pred pustno nedeljo. Pravijo, da je bilo jako zabavno in prijetno — jaz je nisem videl — elegantne maske itd. — ali plesalcev je baje jako pomanjkovalo. Čuda ni; čudno je le, da se more nemška kazina pri nas vzdržati! Vzdržujejo jo Slovenci — pravih Nemcev je jako malo številce — nemčurji pa zginjajo; vzdržujejo jo kot članovi Slovenci, in med njimi so jej člani nekateri, ki hočejo biti luči rodoljubja. Lepa je ljubezen in zločnost; je pa li tu na pravem kraju, jako dvomim? — Tudi naša požarna bramba je imela svoj predpustni „bal“ pustno nedeljo, ki je bil še

dosti dobro obiskan. Ne bom pa govoril o privatnih veseljih, kojih se ni manjkalo, pa bi bilo marsikadaj bolje, da jih ne bi bilo.

(Katoliško politično društvo v Konjicah) priredi v nedeljo, dne 19. februarja, ob 3. uri popoldne v navadnih prostorih v čast sv. očeta Leonu XIII. primerno slovesnost. K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Telegrami.

Rim, 17. februarja. Danes je papež vsprejel v sv. Petra cerkvi 8000 italijanskih romarjev. Kardinalski vikar je prečital adreso. Papež se je zahvalil in dal prečitati odgovor, v katerem obžaluje, da razpor loči Italijo od sv. Stola. On želi, da se poravna ta razpor in Italija vspeva. Vsprejem se je začel ob 10. uri dopoldne in bil končan ob 4. uri popoldne. Romarji so papeža jako iskreno pozdravljali.

London, 18. februarja. Dolenja zbornica je rešila brez glasovanja irsko predlogo v prvem branju. Göschel je izjavil v imenu unijonistov, da so proti predlogi, ker je po njih mislih nevarno jedinosti države. Morley je predlogo zagovarjal. Rekel je, da se uporni duh na Irskem najlože ukroti, če se mu nasproti postavi močna reprezentativna politična avtoriteta.

Umrli so:

V bolnišnici:
15. februarja. Jožef Šifrer, gostaç, 77 let, srčna hiba.

Tujci.

16. februarja.
Pri **Maliču**: Blakowitz; Speier, Mandl, Mraulah in Föderl, trgovci, z Dunaja. — Scherer iz Bolzana. — Hieng, trgovec z lesom, iz Rakeka. — Bindlechner, inženir, iz Grada. — Hevessy, graščak, s soprogo, iz Budimpešte. — Schmidt, zasebnik, iz Celja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Bisiach iz Trsta. — Goljavšek, trgovec z lesom, iz Gorice. — Pieler, železniški uradnik, iz Gorice. — Slatner iz Sp. Sušiča.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju				
7. u. zjut.	740.1	-3.0	sl. vzh.	jasno	0-30	
17. u. pop.	739.0	6.8	zm. jzap.	"	dež	
9. u. zveč.	739.4	1.4	"	"	"	
Srednja temperatura +1.7°, za 2.0° nad normalom						

Tržne cene v Ljubljani

dne 15. februarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšeni m. st.	7.90	Špeh povejen. kgr.	— 64
Rež.	6.80	Surovo maslo.	— 78
Ječmen.	6. —	Jajce, jedno.	— 3
Oves.	6.95	Mleko, liter.	— 10
Ajda.	8.25	Goveje meso. kgr.	— 64
Proso.	6. —	Telečeje	— 56
Koruza.	5.50	Svinjsko	— 58
Krompir.	3.20	Koščrunovo	— 40
Leča, hktl.	14. —	Pišanec	— 55
Grab.	13. —	Golob	— 27
Pižol.	10. —	Seno, 100 kgr.	2.67
Maslo, kgr.	— 96	Slama,	2.23
Mast.	— 66	Drva trda, 4 kub. mtr.	7.20
Špeh svež.	— 56	" mehka.	5. —

Dijaške ustanove.

(Dalje.)

21. Jos. Globočnik v znesku 52 gld. 50 kr. za ustanovnikove sorodnike, osebno za potomce ustanovnika brata Primoža in sestre Ursule in Helene; za ljudske šole in vso gimnazijo; podeljuje jo g. župnik v Cerkljah.

22. Jos. Globočnik v znesku 52 gld. 50 kr. za a) ustanovnikove sorodnike; b) sinove in potomce ustanovnikovih bivših součencev; c) za dijake iz cerkljanske fare; d) dijake v občini iz Kranjske. Ustanova je namenjena za gimnazijo, a tudi za realko in učiteljsko vadnico; podeljuje jo gimnazijsko vodstvo v Ljubljani.

23. Jos. Globočnik v znesku 50 gld. za ustanovnikove sorodnike in ko slednji pomrjo, za pravne dijake cerkljanske fare, osebno iz fare Velesovo. Ustanova velja od drugega razreda ljudske šole do bogoslovja.

24. Jos. Globočnik v znesku 54 gld. 83 kr. za 21 sorodnikov; da bi slednjih ne bilo, za uboge, nadarjene in pravne cerkljanske dijake, dalje za uboge dijake ljubljanske gimnazije, dočim se ne priglasijo kak sorodnik; podeljuje jo g. župnik v Cerkljah.

25. Jurij Gollmayer, tri ustanove po 81 gld. 28 kr. za uboge dijake z Gorenjskega, ki so lepega vedenja; podeljuje je knezoškof. ordinarijat in so veljavna za vso gimnazijo.

26. Gozani Feliks, markiz, v znesku 72 gld. 24¹/₂ kr. za ustanovnikove sorodnike in da bi slednjih ne bilo, tudi dijake iz Kranja in Škofje Loke; ustanovo podeljuje ustanovnik sam.

27. Jak. Gruden, župnik pod Turjakom, za uboge dijake iz ustanovnikovega sorodništva in priimkom „Gruden“, in ko bi teh ne bilo, drugi sorodniki, ki v mestu pobojevajo ljudske, srednje ali visoke šole. Ustanovo podeljuje sodobni župnik v Vel. Laščah.

28. Fr. Hladnik v znesku 28 gld. 35 kr. za dijake iz obitelji Hladnik in Sever in ni omejena na nobene učne

razrede. Ustanovo podeljuje g. župnik v Sp. Idriji s štirimi občinskimi člani. (Dalje sledi.)

Zahvala.

117 (1)

Za tolažbe sočutje ob dolgotrajni, mučni bolezni preljubljene naše matere, oziroma sestre, blag. gospe

Marije Dostal roj. Plank,

za obilno spremstvo povodom smrti in za krasne darovane vence bodi izrečena vsem prisrčna zahvala. Soseb zahvalimo ž. gg. bogoslovce za ganljivo petje.

V Ljubljani, dne 17. februarja 1893.

Žalujoči otroci.

St. 1669.

Razglas.

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane je v seji dne 5. januarja letos uravnal prejemke aktivnih mestnih uradnikov ljubljanskih, uredil občinske urade in ustanovil dotične službe.

Vsi mestni uradniki, kar jih je vzeti v službo s (stalno) plačo, so razdeljeni v šest činovnih razredov. Čin uradnikov določa mero njegovih prejemkov, kateri sestojé

- a) iz plače in
b) iz aktivnih priklad.

Plača je določena vsakemu činovnemu razredu v treh stopinjah. Te so v:

I. čin. razredu:	2000,	2200,	2400	gld.
II. " "	1500,	1650,	1800	"
III. " "	1200,	1300,	1400	"
IV. " "	1000,	1075,	1150	"
V. " "	800,	875,	950	"
VI. " "	600,	675,	750	"

Na višjo stopinjo jednega in istega činovnega razreda se pomakne uradnik, kadar je popolnem zadovoljilno služil po pet let v tem činovnem razredu.

Aktivitetna priklada znaša v

I. čin. razredu letnih:	400	gld.
II. " "	300	"
III. " "	240	"
IV. " "	200	"
V. " "	160	"
VI. " "	120	"

Uradnikom, katerim dá mestna občina stanovanje, ne gre aktivitetna priklada. Pri odmerjanju penzijskih pripadnin se jemlje v račun samo plača, katero je uradnik užival zadnji čas.

Praktikanti niso uvrščeni v nobeden činovni razred, vendar pa imajo značaj mestnih uradnikov, kar se tiče opravljanja njihovega službinskega posla; a v prisego vzeti jih je še le po jednoletni, popolnem zadovoljilni poskusnji praksi, katera se jim vstave pri odmerjanju penzije v službinsko dobo.

Na podstavi teh določil so razpisane vsled sklepa občinskega sveta nastopne službe.

A.

- Služba prvega magistratnega svétnika s prejemki I. čin. razreda;
- služba drugega magistratnega svétnika s prejemki II. čin. razreda;
- služba policijskega komisarja s prejemki II. čin. razreda;
- služba magistratnega tajnika s prejemki III. čin. razreda;
- služba prvega mestnega komisarja s prejemki III. čin. razreda;
- služba konceptnega pristava s prejemki IV. čin. razreda;
- služba drugega mestnega komisarja s prejemki IV. čin. razreda;
- služba magistratnega koncipista s prejemki V. čin. razreda.

Za te službe izimši ono drugega mestnega komisarja je zvan načeloma (t. j. brez škode določilo § 29. alin. 2 obč. reda za deželno stolno mesto Ljubljano) le tisti, kdor je izvršil juridično-politične študije na kakšnem tudeželskem vseučilišču, z dobrim uspehom prebil teoretične državne izpite in naredil praktični izpit o političnem uradovanju.

B.

- Služba mestnega fizika s prejemki II. čin. razreda;
- služba policijskega zdravnika s prejemki IV. čin. razreda.
- služba mestnega zdravnika s prejemki V. čin. razreda;
- služba mestnega živinozdravnika s prejemki VI. čin. razreda.

Za prve tri službe treba doktorata vsega zdravilstva oziroma med. & chir. fiziku vrhu tega fizikatskega izpita, a živinozdravniku usposobljenosti, kakoršno zahteva država.

C.

- Služba mestnega višjega inženerja s prejemki II. čin. razreda;

V Ljubljani, dne 16. svečana 1893.

J. GIONTINI

knjigarar v Ljubljani

ima na prodajo in priporoča v nakupovanje:

Festschrift zum goldenen Bischofsjubiläum Papst Leo XIII.

z mnogimi podobami v treh izdajah po 18, 36 in 60 kr.
Po pošti 20, 39 in 65 kr.

Wiel, Tisch für Magenranke, gl. 2.—, po pošti gl. 2.15.
— „ „ Fettleibige, gl. 2.—, po pošti gl. 2.15.

Kleidermachen, das, zum Selbstunterricht, gld. 1.50, po pošti gld. 1.65. 115 (3-1)

Siebzeher Regimentsmarsch, za glasovir, 2ročno, 60 kr. 4ročno 75 kr.

Russische Lieder, v. Nadina Slavjanskij, za glasovir, gl. 1.20.

Poldini, Junggesellen-Marsch, za glasovir, 75 kr.

Mešček, Venec slovenskih pesmi, za citre, 70 kr.

- služba mestnega inženerja s prejemki III. čin. razreda;
- služba stavbinskega asistenta s prejemki V. čin. razreda.

Višjemu inženjerju in inženjerju je treba kakšne tudeželske tehnične visoke šole spričevala o drugem državnem ali diplomskem izpitu iz inženerske ali visokostavbinske stroke in spričevala o izpitu za državno stavbinsko službo.

Za stavbinskega asistenta se sprejme tudi tak, ki nima usposobljenosti označene v prejšnjem odstavku, da je le praktično izurjen v stavbinski stroki.

Č.

- Služba mestnega računarja s prejemki II. čin. razreda;
- služba mestnega blagajnika s prejemki III. čin. razreda;
- služba računskega revidenta s prejemki IV. čin. razreda;
- služba blagajničnega kontrolorja s prejemki IV. čin. razreda;
- služba računarstvenega oficijala s prejemki V. čin. razreda;
- služba računarstvenega asistenta s prejemki VI. čin. razreda;
- služba blagajničnega asistenta s prejemki VI. čin. razreda.

Kdor hoče dobiti katero teh službinskih mest, mora dokazati, da se je izšolal ali na velikem gimnaziju ali na veliki realki ali na zavodu jima enakem ter da je prebil izpit iz državnega računarstva in blagajniški izpit.

D.

- Službi dveh oficijalov s prejemki IV. čin. razreda;
- službi dveh oficijalov s prejemki V. čin. razreda;
- službi dveh kancelistov s prejemki VI. čin. razreda.

Te službe pripadajo pomočnim uradom in so opredeljene takim, ki so izvršili vsaj ali mali gimnazij ali malo realko ali učilišče tema jednako in ki so primerno izurjeni v manipulacijskem pisarničnem poslovanju.

E.

Sprejme se naposled v občinsko službo:

- Konceptni praktikant, ki je po juridično-političnih študijah izvršenih na tudeželskem vseučilišču, naredil teoretične državne izpite; določen mu je adjutum, ki znaša 600 gold. na leto, a zglasiti se mora za izpit o političnem uradovanju v teku treh let od dne, kadar nastopi službo.
- Blagajnični praktikant, ki mora biti v občini vsposobljen za uradnika pri mestnem računstvu ali pri mestni blagajnici, samo treba ni, da bi že imel predpisana izpita, pač pa je zavezan ja narediti v dveh letih od dne, kadar nastopi službo; za te dobe uživa adjutum letnih 480 gld.
- Praktikant pri pomočnih uradih; adjutum 480 gld. na leto.

Prošnje za te službe je pravilnim event. torej službinskim pōtem vlagati

do dne 30. marca meseca letos.

Glasiti se je prošnjam na občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane in biti jim je opremljenim z dokazili o predpisani vsposobljenosti, o starosti, o znanji jezikov, zlasti o znanji slovenskega in nemškega v govoru in pismu, ter o vseh družih mero-dajnih osebnih razmerah prosilcevih.

Novoimenovanim uradnikom, kateri dosle ne služijo pri mestni občini ljubljanski, bo nastopiti službo vsaj dne 1. julija letos, s katerim dnem je začetni poslovanje reorganizovanim občinskim uradom.

Grasselli,
župan.

**Podfosfornasto-kisli
apneno-železni sirup**

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.
Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolj priznani in priporočani prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kosti. Cena steklenice Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imeni, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto-kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj se torej vselej izrečno Herbabnyjev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 473 20-10 83 6-6

Osrednja razpošiljalnica za provincije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju; J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar. P. Prodám, M. Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: W. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kommetter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladoviz; v Št. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Seravallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blažek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Stanovanje

v Špitalskih ulicah št. 7, II. nadstr., prav lično, obsegajoče pet sob s pripadajočo opremo, oddá se s terminom 1. maja t. l. Podrobneje se izvé tamkaj. 114 1

**Čista kri
zdravje!**

Grinte, izpuščaje, hraste, občna trudnost, slabost izginejo pri zdravi krvi! Mi jamčimo za radikalen vspeh pri rabi naše metode.

Pri vprašanjih naj se priloži marka za odgovor. 63 6-3

„Office Sanitas“, Paris
30 Faubourg, Montmartre.

J. BENDIK v Št. Valentinu pri Steyru

jedini izdelovalec novo izumljene e. k. privilegovane

svetle tinkture za usnje

s katero se naredi svetlo (zlika brez krtače) usnje na konjskih komatih, vozovih, usnje za čevlje in galanterijsko usnje, priporočá ta svoj izdelek, kateri se rabi ne le pri e. in kr. vojaštvu in velikih transportnih podjetjih na Dunaju, temveč tudi v hlevih cesarskih visokostij že več let.

Nadalje priporočá ravno isti za nepremočljive čevlje svojo slavnoznanó 377 20-12

nepremočno mast za usnje,

ki daje usnju posebno mehko in se rabi celó pri najvišjem dvoru.

Cene: Svetla tinktura za usnje kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica štev. 1 — 80 kr., št. 2 — 40 kr., št. 3 — 20 kr.

Nepremočna mast za usnje kilo 80 kr., 1/2 kilo 40 kr., 1/4 kilo 20 kr., 1/8 kilo 10 kr.

Prodajalci na drobno in vojaki dobé rabat.

Da se izogneš prevaram glej na ime „J. Bendik v Št. Valentinu“, ki je na vsakem kosu.

V Ljubljani je prodajeta Schussnig & Weber, v Celju Tanner in Steger, v Mariboru Holasek in Martinz.

Zlata kolajna, Bruselj 1892.

**Najboljše sredstvo za
želodec,**

katero želodec in opravila prebavnih delov života krepa in tudi odprti život pospešuje, je

tinktura za želodec,

katero pripravlja

Gabrijel PICCOLI,

lekar pri „angelju“

v Ljubljani na dunajski 5 12-2 cesti

Cena 1 stekl. 10 novcev.

(1) ————— 50-9

Izdelovatelj razpošilja to tinkturo v zaboječih po 12 steklenic in več. Zaboječ z 12 steklenic stane gld. 1:36; s 24 gld. 2:60; s 36 gld. 3:84; s 44 gld. 4:26; 55 steklenic tehta 5 kg s poštno težo in velja gld. 5:26; 110 stekl. gld. 10:30. Poštnino plača vedno naročnik.

Naznanilo preselitve.

Usojam si javljati prečast. duhovščini in slav občinstvu, da bodem premestil z dnem 6. t. m. svojo

krojaško delalnico

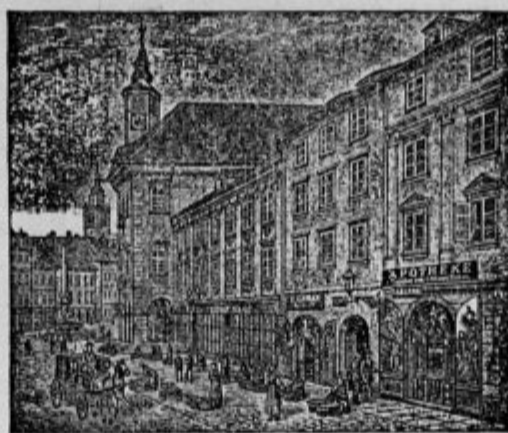
v Kolodvorske ulice št. 12

ter se priporočam sl. občinstvu osobito še prečastiti duhovščini v prav mnogobrojna naročila. Opravičil bodem kot doslej i v bodoče naklonjeno mi zaupanje s točno postrežbo, izvrstnim blagom in natančnim izvrševanjem po možno nizki ceni.

Odličnim spoštovanjem

A. Presker,
krojač.

93 3-3

Za bolne in zdrave

je najboljše hranilno sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih bolnikov s pričaali najtopleje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

z dobrim okusom iz lepo dišavo.

Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri Ubaldu pl. Trnkóczy-ju, lekarnarju v Ljubljani; na Dunaju imajo zalogo lekarnarji: Viktor pl. Trnkóczy, V. okraj, Hundstürmerstrasse 113; dr. Oton pl. Trnkóczy, III. okraj, Radetzkyplatz 17, Julij pl. Trnkóczy, VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradcu (Štajersko) Vendelin pl. Trnkóczy, lekarnar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupoih itd.

(1391) Prekupci imajo obilen rabat. (38)

Teodor Slabanja,
srebrar v Gorici (Görz),
ulica Morelli št. 17,

se priporočá prečast. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine po najnižji ceni v naj-novejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. — Da si morejo tudi manj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavlili.

Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsake blago dobro spravljeno in poštine prosto. 3 36-5

EQUITABLE

Zjedinjenih držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859.

Koncesijonovano v Avstriji dné 11. oktobra 1882.

Na Dunaju, Stock im Eisenplatz, v svoji palači.

Računski sklep leta 1891:

I. Dohodki . gld.	97,637.359-63
Izdatki	57,417.712-78
Prebitek	gld. 40,219.646-85
II. Premoženje . . gld.	340.596.295-95
Obveze po 4% in 3 1/2% . . .	274,763.944-55
Zaklad dobičkov	gld. 65,732.451-40

„Equitable“ je na vsem svetu prvi in največji zavod za zavarovanje na življenje,

ima največje dohodke tako v obče, kakor posebej še od premij. Ima najvišji prebitek dohodkov nad izdatki in največji zaklad dobičkov.

To društvo je sklenilo leta 1891 največ novih pogodb in sicer za	gld. 582,795.827-50
pri njem je bilo največ kapitala zavarovanega	2,012,236.392-50
ima največji prirastek zavarovanega kapitala	210.580.457-50
ima največji prirastek v premoženju	42,387.184-78
ima največji prirastek v dobičkovem zakladu	6,381.333-05

Avstrijskim zavarovanem posebna garancija je velika društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Dunaju, katera je vredna gld. 2,300.000-.

Vspehi

dvajsetletnih tontin*) društva „Equitable“.

Podlaga izplačevanj leta 1892.

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.

Starost	Vsota plačanij premij v gotovini	Vrednost police	Polica opuščena premij in plačilna za slučaj smrti
30	gld. 454-—	gld. 539-—	gld. 1150-—
35	„ 527-60	„ 651-—	„ 1240-—
40	„ 626-—	„ 798-—	„ 1350-—
45	„ 759-40	„ 997-—	„ 1520-—
50	„ 943-60	„ 1291-—	„ 1800-—

B. Zavarovanje za slučaj smrti z dvajsetletnimi premijami. Tabela II.

30	gld. 607-20	gld. 862-—	gld. 1850-—
35	„ 681-60	„ 986-—	„ 1870-—
40	„ 776-60	„ 1140-—	„ 1930-—
45	„ 900-60	„ 1343-—	„ 2050-—
50	„ 1087-60	„ 1638-—	„ 2280-—

C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj smrti in za uokanje. Tabela X.

30	gld. 970-60	gld. 1632-—	gld. 3490-—
35	„ 995-80	„ 1667-—	„ 3160-—
40	„ 1035-50	„ 1727-—	„ 2930-—
45	„ 1100-80	„ 1834-—	„ 2800-—
50	„ 1209-—	„ 2034-—	„ 2830-—

Kakor kažejo zgoraj navedene številke, povrnejo se po tako zvanem tontinskem sistemu zavarovancu poleg tega, da je bil skozi 20 let brezplačno zavarovan, po tabeli I. vse vplačane premije 2 1/4 do 4 3/8 %, po tabeli II. s 4 1/8 do 5 5/8 %, po tabeli X. s 6 3/4 do 7 % jednostavnimi obrestmi.

Police premij oproščene pa reprezentujejo dvojno do čveterno vsoto vplačanih premij.

Tako zvana prosta tontina, neka poltontina z nekoliko večjimi premijami, dopušča po preteku jednega leta popolno svobodo za potovanje, prebivanje in poklic. Izvzemši vojaško službo; po preteku dveh let je ni moči izpodbiti, po preteku treh let pa ne more več zapasti in jo je z ozirom na tontino pri regulovanju moči urediti na šest načinov.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu.

in 90 6-2

glavni zastopnik za Kranjsko:

ALFRED LEDENIK

v Ljubljani, Mestni trg 25.

*) Tontina imenuje se nabiranje in razdelitev dividend ali dobička po nekem posebnem sistemu, ki ga je izumil in prvi uvedel v Franciji Italijan Lorenzo Tonti l. 1653.

**Hišne telegrafe,
telefone
in strelevode**

napeljuje po najnovejši, zanesljivo delujoči metodi in najnižji ceni

72 10-9

Josip Rebek

ključavničar v Ljubljani.

Vsa posamična dela so vedno v zalogi.

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

33 52-8

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu vživanju namešane ali s surrogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravjejšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Pona-redeb se skrbno izogibaj. — 1/2 kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Cerkvena oprava, priprosta in fina, izvršena v vseh Leop. Tratniku slogih, dobi in naroča se pri v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 267 52-44

DR. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe v narkozi (umetno spanje) brez bolečin. Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od 9. do 10. ure dopoldne. 86 (2)

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (539) 22-8

IV. zvezek:

POVESTI

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Dobi se tudi še III. in II. zvezek.

10
goldinarjev

stane pri meni eden modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim cvilhom preobljeni ter pri najtežji rabi do 15 let nobenih poprav ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančna mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žičaste žimnice, slaminec itd.), kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapcirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Ta domača, narodna trdka bodi prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu najboljšo priporočena za nakupovanje žimnic, garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštna postrežba, nizke cene. 536 50-15

V letu 1838. v Trstu osnovana c. k. privileg.

zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ,

katere

generalnega zastopa pisarne

so

na Dunaju

174 12-8

v družbini hiši, mesto, Weihburggasse št. 4,

in katero v vseh deželnih glavnih mestih in znamenitejših krajih

avstro-ogerske države

zastopajo generalni, glavni in okrajni zastopi,

zavaruje po najnižjih cenah proti

požaru poškodbam pri prevaževanju in po toči, dalje človeško življenje v raznih kombinacijah in proti zgubam pri najemini vsled požara ali razpoka.

Glavni zastopnik v Ljubljani: IVAN PERDAN.

Otročji vozički

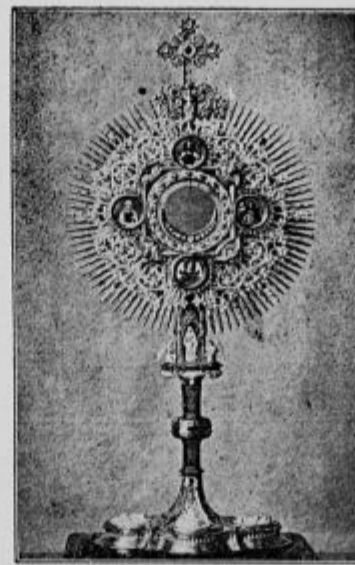
jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rudeče modro, sivo in olivno, po gld. 5-50, 6-, 7-, 8-, 9-, 10- in višje po vsaki ceni do 20 gld

Anton Obreza,

tapcirar,

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Najenejši kraj za nakupovanje otročjih vozičkov. 537 50-15

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega orodja

v Ljubljani, Poljanska cesta 8

(poleg Alojzjevišča)

se priporoča prečastiti duhovščini, slav. cerkvenim predstojništvom in cerkvenim dobrotnikom v najnatančnejše in točne izd-lovanje vsakovrstne

cerkvene posode

iz zlata, srebra ali druge kovine po uzoreh ali lastnem načrtu

Izvršeno blago pošlje dobro, varno zavito poštne prosto. 218 29 52-6

Dunajska borza.

Dné 18. februarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	99 gld. 20 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 " 90
Zlata renta 4%, davka prosta	118 " 35
Papirna renta 5%, davka prosta	190 " 50
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	994 " —
Kreditne akcije, 160 gld.	329 " 20
London, 10 funtov strl.	121 " 10
Napoleonador (20 fr.)	9 " 64 1/2
Cesarski cekini	5 " 69
Nemških mark 100	59 " 22 1/2

Dné 17. februarija.

Ogerska zlata renta 4%	116 gld. 15 kr.
Ogerska papirna renta 5%	— " —
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 " —
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	166 " 50
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	198 " —
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " —
Zastavna pisma " " " " 4 1/2%	101 " —
Kreditne srečke, 100 gld.	196 " —
St. Genois srečke, 40 gld.	66 " 50

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	19 " —
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 " —
Salmove srečke, 40 gld.	68 " 75
Windischgraezove srečke, 20 gld.	76 " —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 " —
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2920	— " —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	98 " 70
Papirni rubelj	1 " 26
Laških lir 100	— " —

List „Mercur“. Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s pošto pošiljati vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego kolikor moč visokega obrestovanja pri najpopolnejši varnosti naloženih glavnice.